

valget. Uenigheden kommer først ved Spørgsmaalet, om man kan tillægge Skolens Vidnesbyrd en Betydning, man hidtil ikke har tillagt det, og derom henviser jeg til de to Parters Indlæg i Betænkningen. Til § 10 have vi kun stillet en lille Ændring. Den drejer sig om de Vidnesbyrd om Elevernes „hele Forhold“ i Skolen, som Skolen skal aflægge, naar de forlade den. Vi have nu været tilbøjelige til at tro, at disse Vidnesbyrd grumme let ville faa en ren skematisk Form og derfor ikke være af væsentlig Betydning. Der vil blive trykt et Skema, hvor der rimeligvis staa saadan noget efter mange andre Sætninger: „Og at hans eller hendes Forhold i det hele har været tilfredsstillende“; naar der da ikke har været noget ganske forfærdelig slemt i Vejen, bliver det underskrevet. Men der har i Udvalget været nogen Frygt for, at dette „hele Forhold“ kunde fortolkes paa en saadan Maade, at en Elev, der en enkelt Gang var kommen rigtigt galt af Sted, men ellers havde rettet sig, ikke skulde kunne opnaa et godt Vidnesbyrd, fordi der en Gang havde været noget saadant i Vejen, og Udvalget vilde meget nødigt have, at det skulde faa denne Karakter. Derfor stryge vi Ordet „hele“.

I § 11 komme vi saa til Spørgsmaalet om Afgangsprøvernes Retsvirkning. Hvad almindelig Forberedelseseksamen, altsaa Mellemskoleprøven, angaar, bliver jo det store Fremtidsspørgsmaal, hvorvidt den vil kunne danne det almindelige Dannelsesgrundlag til videre Uddannelse til Funktionærstillinger eller ved Læreanstalter, som den nuværende almindelige Forberedelseseksamen danner. Af de to Opgaver, som den nuværende Realskole har søgt at opfylde, vil den ny Mellemskole utvivlsomt med Hensyn til den ene og den vigtigste have Udsigt til at opfylde Opgaven endnu langt bedre; det er med Hensyn til at uddanne unge Mennesker, der egne sig til Gerning i det praktiske Liv som Handelsmænd, som Bankmænd, som Landmænd. De Tal, som ere meddelte i et af Bilagene til denne Betænkning, og som vedrøre Udviklingen indtil 1896, vise jo, hvorledes allerede den Gang omtrent Halvdelen af alle, der tog Præliminæreksamen, slet ikke gik til Etater eller Læreanstalter, men ud til det praktiske Liv. Efter den ny Mellemskoles Oprettelse vil det jo blive endnu langt flere, som søge dens Uddannelse for at gaa over i det praktiske Liv. Der vil den sikkert løse sin Opgave efter langt, langt større Maalestok, end den gamle Præliminæreksamensskole har løst

sin. Men Spørgsmaalet med Hensyn til det andet, Uddannelsen til Funktionærstillingerne og Læreanstalterne, maa staa mere hen til Fremtiden. Det er muligt, at mange af disse Etater og Læreanstalter ville kunne bruge den ny Mellemskoles Undervisning som det almindelige Dannelsesgrundlag, som deres Elever skulde have. Det er imidlertid ogsaa muligt, at nogle af dem maa kræve videre Uddannelse i et eller flere Fag. Det er umuligt at faa nogen Oversigt over det her. Vi have haft Samraad med Ministeren om det, og den højtærede Minister udtalte sig da i den Retning, at dette jo kræver Samarbejde med Institutioner, der ligge under andre Ministerier. Jeg skal derfor her som Udvalgets Ordfører kun udtale et Ønske om — og det var der Enstemmighed om i Udvalget — at man ikke maa komme til, i Stedet for den gamle Præliminæreksamen, at kræve Studentereksamen — thi at kræve den, er der intet Ønske om i Udvalget. — Det næste Ønske: at man i saa stort Omfang som muligt maatte som almindeligt Dannelsesgrundlag kunne bruge den almindelige Forberedelseseksamen, havde i alt Fald overvejende Stemning for sig i Udvalget. Men ud over det er der i Øjeblikket neppe noget at sige. — I andet Stykke af § 11 kunde der naturligvis synes jeg, godt have staaet, hvilke Fakulteter den, der har bestaaet Studentereksamen i hver Retning, uden videre har Adgang til, og jeg vil da bede den højtærede Minister udtale sig om det. Jeg tør vel nok her meddele, at under de Forhandlinger, der ere gaaede forud for denne Lovs Udarbejdelse, var der i et af Forslagene nøjere udtalt, hvilke Fakulteter en saadan Student uden videre kunde gaa ind til. Der var for hver af de 3 Retninger gennemsnitlig 4 Fakulteter, som umiddelbart vare aabne for de paagældende, og for de andre var det ikke en Gang givet, at der skulde Tillægsprøve til — det var kun en Mulighed. Jeg er kommen ind paa at bede den højtærede Minister udtale sig om dette her, fordi det har overrasket mig noget at se den Paastand offentlig fremsat i et Blad, at for Fremtiden vilde, naar denne Lov blev vedtagen, ingen Student kunne gaa ind til noget Studium ved Universitetet uden først at tage Tillægsprøve. Det er aldeles i Strid med, hvad der vil finde Sted. Jeg beder altsaa den højtærede Minister, som kan tale med afgørende Vægt, udtale sig om dette. — Til § 12 have vi stillet Forslag om en Tilføjeelse om, at ved Optagelse i Statens Skoler